

Nyt fra nationalparken

Kære læser

Efteråret er kommet til Vadehavet. For nogle er det lig med korte, stille dage og indendørsaktiviteter, men som vadehavsentusiast er du helt sikkert klar over, at efterår ved Vadehavet bare giver endnu flere spændende oplevelser og muligheder.

Det er som om, Vadehavet lever helt op, når det bliver efterår. Millioner af fugle er igen på besøg og får fyldt maven op, inden de drager sydpå til varmen - heldige asner - vinden giver mulighed for at sætte drager op, en tur på stranden blæser dig godt igennem, og udsynet synes uendeligt. Vadehavet er stedet, hvor du kan strække øjnene ud og få luft under (drage)vingerne. Vi vil i denne nyhedsmail, som sædvanligt, give dig et indblik i sidste nyt - og naturligvis inspirere dig til oplevelser ved Vadehavet i efterårsferien.

Med ønsket om rigtig god læselyst og en fantastisk efterårsferie ved Vadehavet - de bedste hilsner fra sekretariatet.

Seminar om bæredygtig turismeudvikling

Bæredygtig turismeudvikling i natur- og nationalparker er temaet, når Nationalpark Vadehavet i samarbejde med Syddansk Universitet og Friluftsrådet holder seminar 11. november. Seminaret følger op på en konference om samme emne, som blev holdt for et år siden - virtuelt, fordi corona spændte ben for de oprindelige planer. I år bliver det et 'rigtigt', fysisk seminar i Musikhuset i Esbjerg.

På dagen vil forskere fra Syddansk Universitet præsentere resultater fra et pilotprojekt i 11 danske natur- og nationalparker, og der vil være oplæg om nøglen til vækst i Kystdanmark af Eskild Hansen og Hans-Jørgen Olsen. [Dansk Kyst- og Naturturisme](#) vil sammen med [Danske Destinationer](#) komme med deres bud på strategisk destinationsudvikling.

En række aktører, forskere og andre interessenter er inviteret til seminaret, hvor formålet er at diskutere bæredygtige turismeudviklingsprocesser, så turismen bliver til at leve af og leve med. Og målet er, at vi på dagen aktivt får gang i debatten om, hvordan turisme kan bidrage til en bæredygtig udvikling i parkerne.

Vi omsætter for 19 mio. kr. i 2022

De økonomiske rammer for Nationalpark Vadehavet i 2022 er kommet på plads, efter at nationalparkens bestyrelse har vedtaget budgettet for næste år.

Den største indtægt kommer som altid fra staten via finansloven og er på 9,5 millioner kroner, men det samlede omsætningsbudget er på næsten 19 mio. kr. Det kan lade sig gøre, fordi nationalparken selv skaffer yderligere midler fra fonde og andre eksterne bidragsydere.

Projektet "[Velkommen til Nationalpark Vadehavet](#)" udgør med otte millioner kr. den største enkeltpost på budgettet i 2022. I alt er projektet løbet op i ca. 22. millioner, som på lidt mere end fire år bruges på faciliteter, skiltning, digitale platforme og meget mere, som skal guide og inspirere gæster af alle slags til at opleve, forstå og passe på nationalparken.

Du kan [læse mere om 2022-budgettet](#) på vores hjemmeside.

Formidlere var på kursus i dark sky

Mørke er efterhånden blevet en sjældenhed og har udviklet sig til at udgøre en unik oplevelse af stor værdi. Stjernehimlen og den stille naturoplevelse, som natten byder på, har stort potentiale for den oplevelsesøkonomi, som kan udvikles i Nationalpark Vadehavet. Det gælder ikke mindst [Mandø](#), hvor der er særlig mørkt, og der arbejdes på at få øen certificeret som en officiel såkaldt Dark Sky Park.

Men der er også behov for formidling om 'dark sky', og derfor har Nationalpark Vadehavet arrangeret et kursusforløb over tre aftener, hvor deltagerne undervises i at finde rundt på nattehimmelen - og i verdensnaturarven og nattemørket. Læringsforløbet har til formål at klæde deltagerne på til at guide gæster under stjernehimlen og formidle de særlige oplevelser, man kan få i de mørke aftener og nætter.

Otte deltagere har netop gennemført det første kursusforløb, men hensigten er, at forløbet udbydes igen til næste år som en del af nationalparkens partnerprogram.

Vejlenser blev Årets Østerskok

Nicolaj Møller fra restaurant Treetop i Vejle var en populær vinder af den prestigefyldte konkurrence Årets Østerskok, som blev afviklet under [Danmarks Østersfestival](#) på Rømø mandag 11. oktober. Møller havde kreeret en ret med blandt andet agurk, dild og peberrod toppet med en iscreme på wasabi. Retten indbragte ham også prisen som vinder af østers i det salte køkken og er allerede et populært valg på restauranten, fortalte vinderen til Ritzau.

Festivalen var i år udvidet fra to til fire dage og fordelt på flere lokationer, idet der også var aktiviteter i blandt andet Tønder og Skærbæk.

Danmarks Østersfestival anslår, at der var omkring 4000 besøgende på festivalen, som du kan læse meget mere om [her](#).

Test af sorteringsudstyr for østers

Selv om erhvervmæssigt fiskeri normalt ikke er tilladt i Vadehavet, vil man inden for den nærmeste fremtid kunne se et muslingefartøj i aktion dér.

I forbindelse med projektet "Nye metoder til sortering og forarbejdning af stillehavsøsters" har [DTU Aqua](#) af Naturstyrelsen fået dispensation fra Vadehavsbekendtgørelsen til, at der kan gennemføres test af et nyt sorteringsudstyr til fiskeri af blandede forekomster af blåmuslinger og stillehavsøsters. DTU Aqua har redegjort for, at forsøget kun kan finde sted i Vadehavet.

Til fiskeriet vil man benytte et muslingefartøj. Der foretages en række træk med muslingeskraber (1,5 m i bredden) med en træktid 2-5 minutter. Fangsten vil blive sorteret ombord på skibet via det nye sorteringsudstyr.

Naturstyrelsen Vadehavet vurderer, at der er tale om et forsøgsfiskeri, som er klart afgrænset i tid, påvirkningsområde og omfang, og som er et led i en videnskabelig undersøgelse. Derudover har Naturstyrelsen Vadehavet foretaget en væsentlighedsvurdering af det planlagte forsøgsfiskeris påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget i [Natura 2000-området](#), og der vurderes ikke at være en væsentlig påvirkning.

Fanget i øjeblikket - succes på Instagram

Der er ingen tvivl om, at Niels Aage Knudsens af stære i Ribemarsken giver begrebet "sort sol" en helt ny mening. Og netop det spændende, anderledes og lidt skæve er noget af det, der får vores Instagram-følgere til at reagere. Naturligvis er det også de smukke, stemningsfulde billeder, som viser, hvor fantastisk og smukt her er. Men uanset hvad, så har vi fanget øjeblikket ret godt - og vores Instagram-konto er nu tæt på de 11.000 følgere.

Hen over sommeren lånte vi vores Instagram-konto ud til dygtige fotografer i området. Og de næste par måneder vil du også opleve, at vores konto overtages af partnere og fotografer i området. Det skyldes dels, at vi synes det fungerer godt at låne vores Instagram ud, da den dermed beriges med nye vinkler på vores smukke område, dels at vores medarbejder, Alette Houman Dyhrfeld, som normalt står for at planlægge opslag, er travlt optaget med efteruddannelse for tiden, og vi derfor har måttet tænke i nye baner.

Så vi glæder os til at vise jer en ny side af [Nationalpark Vadehavet på Instagram](#).

Et vindsikkert skilt

I den kommende tid vil Nationalparken opsætte formidling rundt omkring ved Vadehavet, og det bliver af den robuste og vejrbestandige slags. Ved Grænsevogterhuset i Siltoft kan man nu se et eksempel på den plint, som vil blive brugt til kort, information og billeder på en lang række af de infosteder ude i landskabet, som er en del af projektet ["Velkommen til Nationalpark Vadehavet"](#).

Plinten er af beton og står solidt på jorden og lader sig ikke lige blæse omkuld. Den tager heller ikke udsynet over det smukke landskab, men lader den besøgende få et 360 graders vue. Toppen er af aluminium, der kan bruges igen og igen, og betonen er faktisk også lavet af genbrugsmaterialer som Esbjerg-virksomheden Marius Pedersen a/s er blevet eksperter i at sortere og genbruge.

Og skulle plinten gå i stykker, kan den faktisk hakkes op og støbes om igen i det uendelige.

En efterårsferie fuld af oplevelser

Der er ingen tvivl om, at vejret kan være en med- og modspiller ved Vadehavet. Men er du til drager, kan du ofte få optimale forhold for at sende dem afsted, når vinden tager til i efteråret. Det er også tid til at spise østers direkte fra vaden, tage på guidede ture eller besøge en af vores over 70 formidlingspartnere, få forplejning, købe varer eller overnatte hos en af vores mange øvrige partnere. Det kan også være, at du er mest til bare at tage ud på stranden og blive blæst godt igennem. Men uanset hvad din interesse er, så har mange af vores partnere særlige tilbud i efterårsferien. Du kan finde dem på deres egne hjemmesider, eller [i vores kalender](#).

Skal du på ferie ved Vadehavet, kan du finde inspiration til børnene til bilturen, til vadeturen, finde spændende steder at besøge og blive klogere på Vadehavet, dyr, planter og meget mere [på MitVadehav.dk](#)

Det sker i Nationalpark Vadehavet

Det kan du opleve:

- oktober - Den mobile udstilling besøger [Vadehavscamping](#) og [Kammerslusen](#)
- oktober - [Nationalparkskipet](#) ligger ved Kammerslusen
- 13. til 17. oktober er der "[Zugvogeltage](#)" i [Nationalpark Wattenmeer i Tyskland](#)
- 28. til 29. oktober - afholdes der verdensarvspartnerkursus
- 2. november - i Prowad Link-projektet holdes [det andet forum](#) (virtuel konference) for interessenter

Guidede ture og arrangementer i [de kommende måneder](#) kan du blandt andet finde på vores hjemmeside.

Vidste du at:

- efteråret er [tid til at spise østers?](#)
- efteråret er [tid til at se på sæler?](#)
- efteråret er [tid til at opleve millioner af trækfugle?](#)
- efteråret er [tid til at se sort sol?](#)
- efteråret er [tid til storme og se på stormflodssøjler?](#)
- du kan se en fotoudstilling med fotos fra Vadehavet i [KunstLab i Varde?](#)
- [Nationalpark Vadehavets Instagram](#) har rundet 11.000 følgere?
- [Nationalpark Vadehavets Facebook](#) har tæt på 16.000 følgere?
- det trilaterale vadehavssamarbejde er [en succes for sælerne?](#)
- du kan blive klogere på, hvad man gennem tiderne [har haft på "Inderst inde"?](#)
- du kan finde en oversigt over hvad du må i naturen på [Friluftsrådets hjemmeside?](#)
- du finder en oversigt over hvilke aktiviteter du må dyrke hvor på [Friluftsrådets hjemmeside?](#)

Fotos: Ryler: Lars Gejl; Turisme (cyklende par): Wasabi Film; Budget (Grænsevogterhuset): Martin Kunzendorf; Dark Sky: Thomas Clausen; Østerskok: Danmarks Østersfestival; Blåmuslinger: Colin Seymour; Sort sol: Niels Aage Knudsen; Plint i Siltoft: Henrik Mikaelson; Drager: Thomas Skjold; Solnedgang Lakolk: Alette Houman; Solnedgang faskine: Lars Roed

Nationalpark Vadehavet opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyhedsbrev og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.

[Læs mere om Nationalparkens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)